

DZIENNIK
LUDOWY

Kraków

P. T.

OR

Uniwersytecka

SOCJALISTYCZNEJ

NARĘ.: LUD. SPÓŁDZIELCZEGO TOW. WYD.

CZAS P. K. O. Nr. 142.176.

REDAKTOR NACZ.: ARTUR W. HAUSNER.

CENA PRENUMERATY:

We Lwowie miesięcznie	zł 3 20
z dostawą do domu . . .	„ 3 50
na prowincji	„ 3 50
za granicą	„ 5 55

Cena pojedynczego egzemplarza
na całym obszarze Polski

15 groszy
na prowincjonalnych dworcach
18 gr.

Redakcja i Administracja:
Lwów, Sykstuska 21.
Telef. w dzień Nr. 24 — od godz.
10 wieczór drukarnia 496.

Do dzisiejszego numeru dołączamy dodatek powieściowy.

O sąsiedztwie Brygidek słów kilkoro.

Z biografji komendanta policji lwowskiej.

Kredyty zagraniczne i eksport.

Obrady rządu.

WARSZAWA, 3-go września. (Tel. wł.). Od kilku dni toczą się obrady rządu w sprawach kredytów zagranicznych i eksportu. — Przedmiotem obrad były pomyślnie wiadomo-

ści z Londynu i Szwajcarii, odnoszące się do starań o kredyty za granicą. Co do eksportu, to komunikują ze sfer rządowych, że ma on stałą tendencję w kierunku rozszerzania się.

Ameryka w obronie suwerenności Chin.

DETROIT, 3. września. (Pat). Na dorocznem zgromadzeniu amerykańskiego związku adwokatów, sekretarz Kellog omówił politykę Ameryki w stosunku do Chin i oświadczył, że Ameryka uznaje suwerenność Chin oraz zobowiązania wynikające z konferencji waszyngtońskiej wobec tego państwa. Pozatem Stany Zjednoczone popierają dążenia do ustalenia stosunków w Chinach i są zwolennikami otwarcia tych drzwi. Z drugiej strony jednak Amery-

ka stoi na stanowisku ochrony życia i mienia cudzoziemców przez rząd chiński. W sprawie konferencji w Pekinie, Kellog jest przekonany, że interesowane mocarstwa doprowadzą do porozumienia, będą one jednak musiały omówić także zagadnienia nieobjęte umowami waszyngtońskimi. Stany Zjednoczone — oświadczył Kellog — są w każdym razie gotowe jak najobszerniej przedyskutować sprawę rewizji traktatów i przewilejów.

Odwrót Riffenów.

Wielka ofenzywa francuska w Marokko.

PARYŻ, 3. września. (AW). Abd el Krim opuścił swą rezydencję Ajdir aby objąć osobiście dowództwo na froncie marokońskim. Właśnie wyjechał on w obawie przed grożącym bombardowaniem Ajdiru. Francuskie wojska zajęły wzgórze w okolicy Doha. Dwa szerepy tubylcze przeszły na stronę Francji. Część szczebów w miejscowości Branes pozostała jeszcze po stronie Abd el Krima.

Dymisja gen. Lyautey.

PARYŻ, 3. września. (AW). Dzienniki lewicowe donoszą, że marsz. Lyautey nie wróci do Marokka. Główną komendę obejmie gen. Petain. Po zawarciu pokoju zamianowany na węgla gubernatora Marokka. Ustąpienie Lyauteya miało być skutkiem żądań Painlewego, który chciał zatrzymać go przy sobie w Paryżu jako najlepszego znawcy Marokka. Prasa opo-

zycyjna oburza się na rząd za postępowanie z ogromnie zasłużonym dla Francji pionierem Marokka Lyauteyem, nazywając je manewrem polityki kartelu lewicy.

Straty Riffenów.

MADRYT, 3. września. (Pat). Dzienniki donoszą, że artylerja hiszpańska zniszczyła ciężkie działa Riffów i stację iskrową Abd el Krima.

Held dla Żeromskiego.

WARSZAWA, 3-go września. (Tel. wł.). W dniu wczorajszym zjawili się w Konstancji przedstawiciele prezydenta, rządu i licznych instytucji artystycznych, aby złożyć Stefanowi Żeromskiemu, gratulacje z okazji jego imienin.

NA RATY!

Książki Szkolne

sprzedaje

Księgarnia Ludowa Lwów Szajnochy 2.

Wszystkim Członkom Związków Zaw. za potwierdzeniem Organizacji Jedna trzecia część gotówki przy zakupie, reszta w dwu ratach miesięcznych

Marja Kelles-Krauzowa

udziela lekcji fortepianu, przedmiotów teoretycznych i przygotowuje do państwowego egzaminu z muzyki.

Zgłoszenia od 12 do 2 i od 5 do 6.
Ul. ŁOZIŃSKIEGO L. 6.

Księgarnia

Książnicy - Atlasu S. A.

Lwów, Czarnieckiego 12.

Podręczniki Szkolne

własnego i obcych nakładów dla szkół powszechnych, średnich i zawodowych oraz mapy, atlasy i globusy.

Cziczeryn chory.

WARSZAWA, 3 9. (AW). „Warszawianka“ donosi z Moskwy, że Cziczeryn poważnie zachorował. — W związku z tem ponowily się pogłoski o rychłym ustąpieniu Cziczeryna ze stanowiska komisarza dla spraw zagranicznych.

WIEC

SPRAWOZDAWCZY tow. posła Jędrzeja Moraczewskiego odbędzie się w sali Ossolińskich 10 dnia 5 września o g. 7-mej wieczór. Na porządku dziennym: **Sytuacja polityczna.**

Towarzysze i Towarzyszkijawcie się licznie!

II. Kongres Międzynarodówki socjalistycznej.

(Korespondencja własna).

MARSYLJA, 26. sierpnia.

Jak za dni poprzednich, obradowały dzisiaj komisje. Główne zainteresowanie skupiło się około komisji pokojowej oraz komisji wschodniej. Dziś również obradowała konferencja wychowawcza.

PRACA WŚRÓD KOBIET

Wśród żywych oklasków, na mównicy ukazuje się tow. Adela Popp z Austrii. Krótka omawia znaczenie sprawy kobiecej, która tem bardziej wysuwa się naprzód im więcej kobiet zasiada w parlamentach. Obecnie prawie 800.000 kobiet należy do partii socjalistycznych. Pragniemy odbudować międzynarodowy komitet kobiecy, który jako pomocniczy organ Międzynarodówki istniał od r. 1893. Rezolucję komisji kobiecej przyjęto wśród oklasków.

Tow. Deutsch z Austrii, motywuje wniosek w sprawie

WALKI Z ALKOHOLIZMEM.

Nie chcemy by klasa robotnicza otumaniała się alkoholem. Drogi walki widzimy w szkolnym wychowaniu dzieci, w organizacjach młodzieży w ustawodawstwie, antyalkoholowym i w walce z kapitałem alkoholowym. Różnimy się od abstynentów burżuazyjnych, którzy alkoholizm zwalczają ze względów zdrowotnych. My go zwalczamy, bo oznacza on więzy w walce wyzwoleńczej proletariatu. Więzy te możemy zerwać już w obecnym ustroju, a więc je zerwijmy. (Oklaski).

Tow. Eugenja Etchegoin, z Argentyny referuje sprawę walki z gruźlicą. Jednoznacznie przyjęto odnośną rezolucję.

Uchwały Kongresu.

ZADANIA I METODY RUCHU SOCJALISTYCZNEGO WŚRÓD KOBIET

Urzeczywistnienie socjalizmu wymaga czynnego udziału mas w nowym ukształtowaniu społeczeństwa. Ponieważ kobiety tworzą połowę tych mas, przeto usilne organizowanie kobiet w socjalistycznym ruchu robotniczym przez partje socjalistyczne wszystkich krajów ma podstawowe znaczenie. Aby osiągnąć ten cel, muszą partje socjalistyczne uważać całkowite wyzwolenie kobiet za jedno z najważniejszych zadań swojej polityki.

Warunkiem wyzwolenia kobiety jest zu-

pełna polityczne, gospodarcze i społeczne równouprawnienie mężczyzn i kobiet, szczególnie zaś równe prawo wyborcze czynne i bierne. Partje socjalistyczne domagają się ustawowego zrównania mężczyzn i kobiet, co do prawa małżeńskiego, przynależności państwowej w razie wyjścia za mąż, jak również domagają się zrównania praw dzieci ślubnych i nieslubnych. Domagają się dalej równouprawnienia kobiety w życiu zawodowym, włączając urządzenie państwowe, jak również całkowitego gospodarczego równouprawnienia kobiet w pracy zarobkowej, bez względu na stan i potrzebę zarobku. Dlatego ruch robotniczy musi we wszystkich krajach popierać organizowanie się kobiet, aby im umożliwić zajęcie się rozwiązaniami socjalnych problemów kobiecych i uzdolnić, aby umiały same rozwiązać te problemy.

Rozwój społeczeństwa kapitalistycznego przejął dawną socjalną i kulturalną zależność kobiet tak, że polityczne i gospodarcze położenie ich w życiu zarobkowym jest słabsze, jak mężczyzn, pomimo tego, że obowiązki i ciężary macierzyństwa wymagają szczególnej opieki i szczególnej ochrony kobiet. Ruch socjalistyczny musi przeto żądać wszelkich urządzeń ochronnych, których potrzebują robotnice, a szczególnie robotnice dla zapewnienia dobrej matki i dziecka.

Kongres oświadcza, że wobec tego, iż w obecnych stosunkach wielkie masy kobiece interesują się przede wszystkim domem i swymi dziećmi, socjalizm pozyska je dla siebie głównie w ten sposób, że ujrzą one w nim środek ochronny przed wojną i zniszczeniem.

Dlatego kongres wzywa wszystkie partje socjalistyczne, aby wzmocniły swoją walkę przeciwko wojnie, z którejkolwiek strony mogłaby ona nadejść, i aby zbadały sposoby najskuteczniejszej walki z drożyzną, aby międzynarodowa polityka gospodarcza, mogła być prowadzona w duchu rozwoju socjalistycznego.

Aby towarzyszkom z różnych krajów umożliwić porozumienie co do celów i metod, powołuje się do życia międzynarodowy doradczy komitet kobiecy, który tworzą przedstawicielki sekcji krajowych. Zadaniem tego komitetu, będzie popieranie egzekutywy SMR i organizowanie konferencji, które mają odbywać się przy sposobności międzynarodowych kongresów socjalistycznych.

Komitet ten ma być oparty na tej samej

podstawie co komitet wykonawczy S. M. R. i winien być zwoływany najmniej co roku. Administrację Międzynarodowego Komitetu kobiecego ma prowadzić sekretariat Międzynarodówki w porozumieniu z Międzynarodowym komitetem kobiecym.

PROBLEM SPOŁECZNY GRUŻLICY.

Drugi kongres S. M. R. zebrany w sierpniu 1925 r. w Marsylii wzywa partje socjalistyczne, by domagały się od rządów zaostreżenia zarządzeń o zwalczaniu gruźlicy, owej choroby, która szerzy swe spustoszenie niemal wyłącznie w szeregach klasy robotniczej i której rozwój w wielu krajach poparło złe odżywianie w czasie wojennym i powojennym, oraz dalsze pogorszenie stosunków mieszkaniowych klasy robotniczej.

Kongres podkreśla, że walka z gruźlicą jest problemem nie tylko leczniczym, ale przede wszystkim gospodarczym i społecznym. Niemniej jeszcze środków leczniczych, celem wyleczenia tej straszliwej choroby, ale istnieją środki do zapobieżenia jej i programy partji socjalistycznych muszą wskazywać te środki: ośmiogodzinny dzień pracy, higiena fabryczna, opieka nad matką i dzieckiem, zapewnienie zdrowych mieszkań robotniczych, ograniczenie spożycia alkoholu.

Jak gospodarze i społeczne położenie proletariatu wywołuje gruźlicę, tak też i w nim należy szukać powodów większych cyfr zachorowań i śmiertelności klasy robotniczej w porównaniu z innymi warstwami społeczeństwa.

Z tego powodu partje socjalistyczne jednolicie żądają:

1) bezpośredniej akcji robotników celem obrony ich zdrowia przez planowe codzienne przestrzeganie reguł higieny;

2) tworzenie instytucji opieki na wypadek fizycznej niezdolności do pracy;

3) politycznej akcji na rzecz przymusowych ubezpieczeń społecznych przy udziale czynników publicznych i pracodawców w ciężarach ubezpieczeń.

Przy tej sposobności kongres z zadowoleniem stwierdza postępy, poczynione przede wszystkim w okresie powojennym przez politykę socjalistyczną w sprawach opieki socjalnej i ubezpieczeń społecznych. Wzywa on egzekutywę Międzynarodówki, by rozważyła, czy nie możnaby zebrać danych co do ustawodawstwa różnych krajów w sprawie popierania zdrowotności ludowej, co do ubezpieczeń od choroby, na starość i rodziny, oraz co do udziału organizacji robotniczych w tych sprawach.

LESŁAW J. SŁOBODA.

UCIECZKA.

(Dok. nastąpi.)

— Pamiętasz Melo nasze Boże Narodzenie w Huszcie? — Boże drzewko coś przygotowała dla mnie, Melo.

Mela uśmiecha się, a potem mówi mi, — przywiozłam paszport i ubranie dla ciebie, uciekaj, gdzie chcesz, pieniądze są.

— Nie mogę Melo, oficerom legionowym komenda nasza zabroniła uciekać. — Żołnierze owszem, mogą, ale nie my oficerowie.

I znów wracam do wspomnień dawnych, ale ostry, chrapliwy głos żandarma, kazał się nam rozstać.

Długo patrzyłam się przez okno, gdzie w szarzyźnie zimowego wieczoru ukochana dziewczyna ginęła.

Na Wielkanoc przyjechali z darami dla internowanych rodacy z Kołomyji, Czortkowa, Stanisławowa i mój przyjaciel Halmary.

Po wielu dniach wywieźli nas pod eskortą. Z okolicy Udiny odesłali mnie do Triestu do supperrewizji.

Ze szpitala umieszczono na górze, schodziłam do miasta i włóczyłam się nad morzem.

O Thalatta! O morze! Bądźmi pozdrowione, o morze pragnienie życia teraz i w godzinie śmierci mej!

Potężne, twórcze, wieczne, życiodajne

morze, kocham cię. W twym zielono-błękitnem zwierciadle, najpromienniej odbija się pałac oko Almarazdy. O Thalatta! Fale twe burzą się, kołują i szaleją, jak i moja dusza zboląta. Olbrzymie zwały wodne grożą zagładą łupinom ludzkim i tamom nadmorskim. O Thalatta! O matko piękności, o matko chuci i żądzy nieukojojonej, o matko życia. Słońce zachodzące rzuci na ciebie krwawy, purpurowy, złotem szylły płaszcz i tonie w twoich głębiach bezdennych, aby ugasić pragnienie radości i życia. O Thalatta! Miljonom dajesz życie i kołyszysz je ryczącym hymnem śmierci do snu. W gwiazdne noce, tęsknotą ślubujesz wieczną miłość Lunie, samotnej kochance, której woli z radością się poddajesz i przyjmiesz jej łagodne, pieszczotliwe seledynowe pocałunki na twej falującej piersi. A kiedy różanopalka Eos budzi cię swym płomiennym wzrokiem ze snu zapomnienia miłosnego wznosisz się ku ojcu życia, wiecznej gorącej pochodni świata i wyciągasz ku niemu stęsknione pocałunków słonecznych, tęczowe ramiona i śpiewasz falami morskimi: Kocham cię i tęsknię do ciebie o Agni, promienny, twórczy ogniu święty, który w najwyższej rozkoszy zapładniaś me łono.

Szalejąc radością życia, burzysz słabe opory, pęta, które chcą ci nałożyć mrówki pracowite, wciąż myślące o zysku mrówki. O Thalatta! Z kipiącej radością twej piany, rozkosznej, o siedmiu barwach tęczy wyszła niepokalana matka żądzy — miłości — Afrodyte, Venus, Astoretta!

O Thalatta!

Krają nad tobą mewy, ptaki tęsknoty i śpiewają pieśń żalną. O Thalatta! Nad twymi wzburzonymi toniami krają białe ptaki, a krwawymi oczami z głodu i znużenia oszalałymi patrzą się w siną dal szukając ładu Wyzwolenia. Ty wabisz je srebrną kołyszącą do snu piłę i dajesz im sen zapomnienia, sen spokoju wiecznego.

O Thalatta! o siedmiu barwach łączy cudowne morze!

Ukochałem cię morze, bo ty koisz swym szumem morskich fal wzburzonych pocałunkami wiatrów krzyczącą z bólu mą duszę.

Ukochałem cię, morze ty moje, bo w twojem łonie tysiące żyć tworzy się, a ja kocham życie.

Ukochałem cię morze, bo ty burzysz się i grozisz swymi wodami zagładą i śmiercią leniwym.

Tęsknotą gnan, pędziłem tysiące mil, aby się skąpać w twoich głębiach lazurowych i rzucić ze siebie łuskę grzechów.

O Thalatta!

Bezkrzesne Thalatta!

Tęsknotą żarty przyszedłem poprzez śnieżne, niebotyczne góry, pokryte zielonymi świerkami z dalekiej, północnej ojczyzny mej nad twoje brzegi, skaliste, palmowe, aby wodą twą osłodzić żar mejej głowy i mych piersi i obmyć me skrwawione bratobójcze dłonie, które przelewały na rozkaz tyranów tego świata niewinną krew mych bliźnich.

(C. d. n.)

O sąsiedztwie Brygidek słów kilkoro.

Z biografii komendanta policji lwowskiej.

WIEDEN, 31. sierpnia.

Po przeczytaniu ostatnich numerów „Dziennika Ludowego“, rzucających kilka refleksów na wielki a nie zbyt chwalebny proces Mykityna, a przede wszystkim dość osobliwą rolę policji lwowskiej w głośnej dziś w całym świecie sprawie Steigera, pozwałam sobie zwrócić uwagę na pewne dokumenty, które wpadły mi w ręce. We Lwowie jest komendantem policji p. Bronisław Łukomski, który w świetle tych dokumentów przedstawi się może nieco odmiennie, aniżeli społeczeństwo polskie myśli o tym człowieku, postawionym na odpowiedzialnym stanowisku komendanta policji.

Może być, że treść tych dokumentów wyjaśni przyczynę błędów popełnionych przez policję lwowską, a może pozwoli przyjrzeć się bliżej p. Łukomskiemu i ocenić jego urzędowanie.

Jak wiadomo, p. Łukomski został za austriackich czasów z policji usunięty. Nie spensjonowany, ale usunięty bez prawa do emerytury. Władze austriackie chwyciły się pretekstu i pozbyły się p. Łukomskiego. O przyznanie emerytury zabiegał też p. Łukomski bardzo wytrwale ale i nadaremnie. Wyczerpując wszystkie środki, wniósł on wiernopoddańcze podanie do „Jego Cesarzsko-Królewskiej Apostolskiej Mości Najjaśniejszego Pana“, w którym powołując się na swoją wierną służbę dla państwa austriackiego, na nieśpożyte zasługi za które często spotykały go wyrazy uznania i odznaczenia, a wreszcie na to, że z powodu nadmiernej obowiązkowości stracił zdrowie.

W tem podaniu, podaje sam p. Łukomski, że nabawił się

CIĘŻKIEJ CHOROBY NERWÓW

i płuc, co mieli stwierdzić dr. Lesław Głuziński i dr. Stanisław Zabłocki. Choroba ta w latach od 1909 do roku 1912 miała wedle własnego wyznania p. Łukomskiego poczynić takie postępy, że pełnienie dalej ciężkich obowiązków policyjnych groziło mu niechybną śmiercią.

Pisze on w tem podaniu dosłownie:

„Znużony organizm niewygodami, łamany bolami reumatycznymi, atakami neurastenji, podtrzymywałem używaniem lekarstw; zdarzyło się nawet, że w urzędzie przy biurku omdlałem i musiano mnie sztucznie przywracać do przytomności.

„Organizm mój rozstrojony, wycieńczony, począł rzeczywiście upadać i tak dostawałem czasami po atakach neurastenji apatji do życia i opanowywała mnie trwoga bezpodstawa, że obawiałem się utraty zmysłów. Z drugiej strony poruszała mnie czasem

WYBUJAŁA, CHOROBLIWA AMBICJA,

w czasie której z lekceważeniem zdrowia i życia, dokonywałem czynności, które pozostały chlubą w historii dyrekcji policji we Lwowie, ale ten nienaturalny zapal odbił się na mem zdrowiu, gdyż z reguły powstawały ataki neurastenji tak gwałtowne, że omal ducha nieraz nie wyzionąłem.

„Zniszczyłem zupełnie moje zdrowie w służbie dla dobra państwa i rządu. Dziś kaleka, chory na płuca i

NEURASTENIK W NAJWYŻSZYM STOPNIU

do pracy zupełnie niezdolny.

I ten człowiek, tak ciężko nerwowo chory przebył następnie uciążliwą tułaczkę po Rosji, a gdy wrócił do kraju objął odpowiedzialną służbę kierownika policji lwowskiej. Czy jego stan zdrowia i nerwów był badany przez lekarzy przed objęciem tej służby?

Obecnie wstawił się przygotowaniem dwóch procesów Mykityna i Steigera. Czy przypadkowo nie porwała go „wybujala chorobliwa ambicja“, o której pisze sam w cytowanym podaniu, zechcą odpowiedzieć psychiatri polscy.

W tem podaniu powołał się p. Łukomski jeszcze na jedną chorobę. Pisze on:

„Szczególnie odczuwam dolegliwości w prawem oku, a to od kilku miesięcy, gdy w nocy, podczas obławy policyjnej, Karol Sorokowski, złodziej syfilityczny choroby, kaszlnąwszy, zarzucił mi prawe okno płowocinami. Właśnie w tem prawem oku znalazł lekarz ślady choroby“.

Zanim przystąpię do drugiego dokumentu, jeszcze bardziej osobliwego, chciałem zwrócić uwagę nawiasowo na inny charakterystyczny szczegół. Mianowicie z „Dziennika“ się do-

wiaduję, że p. Łukomski jest obecnie szczęśliwym posiadaczem mająteczku pod Lwowem. Cóż w owem podaniu do „Najjaśniejszego Pana“ p. Łukomski w roku 1912 powołał się na swoją biedę i tak dosłownie pisze:

„W nędzy wychowany, z rodziny suchotliczej, z rodziną z 5 osób złożoną, z płacą obciążoną kondyktem na 5.000 kor., które nie dla zbytku, ale z powodu choroby zaciągnąłem — rzeczywiście przeciągnąłem zanadto struny swego zdrowia, i z obawy przed chorobą umysłową nosilem się z myślą samobójczą“.

Z takiej biedy, nagle jako urzędnik w państwowej służbie polskiej dochodzi do majątku. I z takiej choroby, w której myśli o samobójstwie nie były dlań obce — cudowne uzdrowienie i awans na stanowisko kierownika, trudne i odpowiedzialne w służbie bezpieczeństwa, to wszystko przemiany conajmniej niezmiernie dziwne.

Dokument następny, jest już wprost prze-
rażająco sensacyjną rewelacją.

(Dok. nastąpi).

Jak zlikwidowano zatargi graniczne?

Polska zlikwidowała zatargi pograniczne z Sowietami, otrzymując wszystkich żołnierzy i policjantów z powrotem i płacąc 10 tys. rubli złotych za spalenie strażnicy sowieckiej na pograniczu. Gdyby nareszcie „sąsiedzi“ zaprzestali nasze pogranicze niepokoić, można przeboleć zapodaną cenę, którą należałoby odpisać z należnych nam procentów, od 30 milionów rubli w złocie, które sąsiedzi zobowiązali się nam w pokoju ryskim tytułem wojennego odszkodowania wypłacić i mimo minionego terminu nie dali! Charakterystyczna jest historia z oficerami przy likwidowaniu dywersji, oto bolszewicy postawili wa-

runek, że dwaj rzekomo porwani oficerowie: Ronomański i Mączyński, mają swoją wolę powrotu oświadczyć przed likwidacyjną komisją i ten drugi, oficer obecnie zw. Mączyński zdecydował się na pozostanie u bolszewików, czyli całe rzekome porwanie Mączyńskiego, było zainscenizowane.

Zjawienie się por. Mączyńskiego już w mundurze armji sowieckiej zrobiło naturalnie odpowiednie wrażenie. Jakże pobudki skłoniły go do takiego kroku. O tych pobudkach dużo można pisać wbrew szumnym komunikatom wyższych sfer wojskowych.

Prokurator na usługach Chjeny.

(Dostał „nosa“ od ministra sprawiedliwości).

Swojego czasu przytoczyliśmy w „Dzienniku Ludowym“ interpelację Związku P.P.S. do ministra sprawiedliwości, która wskazywała na posługiwanie się przez posła Chjeny Manaczyńskiego — urzędem prokuratorskim w Brzeżanach — w sprawie osobistej obrazy swego honoru. Oto nauczyciel p. Żaki na wiecu publicznym zarzucił posłowi Manaczyńskiemu „iż należy do partji, która zamordowała Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej“. Pan poseł — mimo, że działał się to na poselskim zgromadzeniu sprawozdawczem, przypomniał sobie, że jest radcą skarbowym i zażądał zastąpienia swojej obrazy — jako urzędnika — przez Prokuratorję, co też pan prokurator w Brzeżanach na wysoki uczynił

Obecnie p. minister sprawiedliwości odpowiadając na interpelację stara się w długim wywodzie wykazać, że prokuratorowi nie można z tego powodu uczynić zarzutu formalnego — jednakowoż w istocie wytyka mu tę niewłaściwą gorliwość w następujących słowach:

„Jednakże uważam, za niewskazane, aby Prokuratorzy, obarczeni wielką ilością spraw z publicznego oskarżenia przyjmowali na siebie obowiązki oskarżyciela w sprawach z prywatnego oskarżenia i w tym względzie wydam odpowiednie zarządzenia“.

Może te zarządzenia i to kwytknięcie ostudzi pp. prokuratorów w protegowaniu endeckich działaczy — w obliczu prawa — cieszących się specjalnym przywilejem.

Święta biurokracja.

Wyszła we Francji ustawa, przyznająca rodzicom 300 fr. nagrody za trzecie dziecko, 450 za czwarte i t. d., celem zachęcenia do powiększenia rodzin. Idzie taki szczęśliwy ojciec do wójta i powiata:

— Panie, mam trzecie dziecko.

— A, wiesz, wiesz.

— No, a moje 300 franków?

— Niech pan przyniesie metrykę. Niech pan przyniesie zaświadczenie, że dziecko żyje. Oprócz tego ma pan przedstawić akt ślubu i „livret de famille“ (książeczkę rodzinną, specjalny dokument, który ma we Francji każdy człowiek żonaty).

— Panie wójcie! Mieszkam tu od urodzenia.

W sąsiednim pokoju ma pan spisy ludności. Dzieci moje są zanotowane. Ma pan również ewidencję śmierci. Zobaczysz pan, że żadne z moich dzieci nie umarło. A mnie pan zna osobiście.

— Panie, mam przepis. Do widzenia.

Skrobie się obywatel w głowę i wychodzi. Po tygodniu ma wszystkie dokumenty. Zjawia się znowu.

— A 300 fr.?

— Panie! Jaki pan w gorącej wodzie kapany! Przyjdzie pan z żoną i ze wszystkimi dziećmi. Oprócz tego dwóch świadków, wiarogodnych i nie karanych sądownie, którzy zaświadczą, że to pańskie dzieci.

Mija kilka dni. Wielkie pranie, ubieranie dzieci. Prośbienie szefa o zwolnienie w godzinach urzędowych. Szczęśliwy papa, mamusia, niania, awa bębny prowadzone za rączkę, niemowlę w powijakach, mr. Dupont i mr. Durand, sąsiedzi, ze świadectwami prawomysłności i dowodami osobistymi — wszystko to melduje się u pana mera.

— Słownie. Ma pan kwit na 150 fr.

— Co? 150? Dlaczego nie 300?

— Widzi pan, bo śmiertelność dzieci do roku jest bardzo znaczna. Gdy malec skończy rok, dostanie pan drugie 150 fr.

— To wy spekulujecie na śmierci mojego dziecka!

— Państwo musi oszczędzać i przewidywać, uważa pan. Do widzenia.

Nowiny z dnia.

Lwów, dnia 4 września.

NOWE BUDOWLE W MIESCIE. Magistrat wydał w b. tygodniu następujące konsensy budowlane: na budowę domu parterowego przy ul. Wandy, na budowę jednopiętrowego domu przy ul. Częstochowskiej na nadbudowę III-go piętra pod L. 31 przy ul. Słonecznej, oraz na budowę 3 poziom pod L. 31 przy ul. Nabeła w mansardzie.

Operator Dr. JAKÓB SELZER

ul. Fredry 7 — powrócił i ordynuje jak dawniej.

KOMUNIKACJA TRAMWAJOWA NA PL. TARGÓW WSCHODNICH została uruchomiona podobnie jak corocznie z dniem 27 ur. m. Począwszy od tego dnia kursują wozy LKE. oznaczone literą „T“ w odstępach dwumastominutowych międzydworcem głównym, a placem wystawowym. Wozy te na przemianę dytrygowane są przez ulicę Gródecką, względnie Leona Sapiehy.

UROCZYSTOŚĆ INAUGURACYJNA V TARGÓW WSCHODNICH. Uroczystość inauguracyjna V Targów Wschodnich odbędzie się w sobotę dn. 5 bm. o godz. 12-tej w południe u wejścia do Pałacu Sztuki w obecności reprezentantów Rządu, zastępców państw zagr. władz cywilnych i wojskowych, miasia, delegacji obco krajowych, organizacji gospodarczych, instytucji publicznych i gości zaproszonych.

Ze względu na konieczność utrzymania porządku i celem uniknięcia natłoku, wstęp na plac wystawowy Targów Wschodnich w sobotę przedpoł. do godziny 12-tej dozwolony będzie tylko osobom zaopatrzoną w imienne zaproszenia na uroczystość. Wszelkie inne legitymacje i karty wstępu, a w szczególności także legitymacje wystawców nie będą uprawniały do wejścia na plac wystawowy w powyższej porze. Od godz. 2-giej plac wystawowy będzie otwarty dla ogółu za biletami wstępu.

WYCIECZKI ZBIOROWE NA TARGI WSCH. I PULGO KOLEJOWE DLA OSOB POJEDYNCZYCH

Ze wszystkich stron Państwa i wszystkich jego dzielnic napływają codziennie liczne zgłoszenia wycieczek kupieckich i rękodzielniczych. W związku z zapowiadzanym jarmarkiem drobiu, gołębi i królików od 5—8 września i jarmarkiem trzody chłwej, owiec i kóz od 7—10 września, organizują poszczególne Okręgowe Towarzystwa rolnicze i wydziały powiatowe sejmików również zbiorowe wycieczki. — Zwraca się uwagę, że wycieczkom złożonym z najmniej 30 osób przysługują już na podstawie samych przepisów taryfy normalna 33 proc. zniżka kolejowa bez konieczności poprzedniego zaopatrzenia się w legitymacje uczestnictwa w Targach Wschodnich. Co do osób pojedynczych wybierających się na Targi Wsch., tak już poprzednio ogłoszone zostało, korzystają one z 66 i dwie trzecie proc. zniżki w drodze powrotnej ze Lwowa do miejsca wyjazdu za okazaniem przy kasie kolejowej na dworcach ze Lwowa do miejsca wyjazdu za okazaniem przy kasie kolejowej na dworcach lwowskich legitymacji uczestnictwa. Legitymacje te są do nabycia w biurach Targów Wschodnich na placu wystawowym po cenie 6 zł. i muszą być wyśławione imiennie i zaopatrzone potwierdzeniem zwiazania Targów Wschodnich. W podróży do Lwowa wszelkie legitymacje i inne formalności dla osób pojedynczych nie są potrzebne. Mogą oni zatem nabyć je dopiero po przyjeździe do Lwowa.

CHOROBY ZAKAZNE W POBLISKICH GMIN. Starostwa sąsiednie stwierdziły tyfus brzysny (pow. Lwów) w Krzyweczkach, Zamarstynowie, (pow. Gródek Jag.) w Gródku Jagiellońskim, Szkarlatynę (pow. Lwów) w Dmytrowicach, Dornfeld, Kleparowie, Krzyweczkach, Lesienicach, Reichenbach, Rzęśnie polskiej, Winnikach, Zniesieniu, Błonicę, (pow. Lwów) w Hermanowie, Kleparowie, Rzęśnie pol. Winnikach, Zamarstynowie, Czerwonkę w Skniłowie, Okrę w Kulparkowie, (pow. Gródek Jag.) w Gródku Jagiel.

Fizyk m. przestrzega publiczność przed stykaniem się z ludnością z gmin zakażonych i zwraca uwagę, że nabywanie artykułów może pośredniczyć w zakażeniu się. Mleka z tych miejscowości używać tylko po przegotowaniu.

DOLAR TANIEJE. Bank Polski płać wczoraj o 10 gr. mniej, niż w ub. środę, to jest 5'65 zł. Wzrost wartości złotego postępuje stale na giełdach zagran.

AFERA CZEKOWA WE LWOWIE. Dziś spodziewane jest przybycie do Lwowa aresztowanego w Wiedniu dra Kolnika. Cała afera „Mazagi“, wyklaruje się po zeznaniach dr. Kolnika przed r. Słowikowskim. Dotychczas trudno było ustalić ilość czeków puszczonych przez niego w obieg, oraz nie zdołano ustalić wysokości sumy na jaką one opiewały. To też niema jeszcze podstawy do ustalenia kierunku winy i winowajców. Banki lwowskie pokryły w zupełności czeki poprzednie przyjęte. W sforach tych uważają całą tą aferę za uregulowaną.

58 DOROZEK SAMOCHODOWYCH z taksamami i 2 autobusy powiększą ilość obecnych samochodów we Lwowie. Magistrat wydał w tym tygodniu taką ilość konsensów na te dorożki.

Czasby jednak taryfę na jazdę tymi wehikulami, obniżyć do cen w Warszawie.

DZIKIE PORACHUNKI. Do szpitala przywieziono Jana Ślipka, z Gródka Jagiellońskiego, który na budowie za łogatką stryjską został podczas sprzeczki ciężko pobity i poraniony przez swego kolegę deską nabitą gwoździemi.

KRWAWE WESELE. Do szpitala przywieziono Michała Dudka, zam. w Kosowcu, pow. gródeckiego. Został on zraniony nożem w lewą łopatkę przez nieznanego na razie osobnika podczas wynikłej bójki na weselu w Lubieniu Małym.

NIESZCZĘŚLIWE WYPADKI. Dędrzej Stachoń zatrudniony w fabryce „Lignozyt“ przy ul. Żółkiewskiej, pracując przy tokarni doznał poszarpania prawej ręki trybami maszyny. Lekarz dr. Notz udzielił ofierze wypadku pierwszej pomocy, poczem odwieziono nieszczęśliwego do szpitala.

60-letni Hersz Jotten, napił się przypadkowo amoniaku zamiast lekarstwa.

Adolf Segal, zatrudniony u fotografa przy ul. Gródeckiej pod L. 71, zachorował nagle na udar sercowy. Pogotowie rat. odwiozło go do szpitala.

Walęsające się psy dotkliwie pokasały Dawida Altschuellera i Jonasa Kugla. Udzielono im pomocy w Pogotowiu rat.

Z KRONIKI POLICYJNEJ. 60-letnia Katarzyna Granat usiadła i zasnęła w stanie pijanym na szynach tramwajowych w ul. Zielonej. Przechodnie zawiezli na miejsce Pogotowie rat. Jednakowoż policjant zaopiekował się rzekomo chorą.

Za awantury uliczne wywołane w stanie pijanym osadzono w areszcie Marię Wrone, Fryderyka Mokrzyckiego, Stanisława Raucha i Stanisława Kusę.

WOLA ARESZT NIŻ ŚMIERĆ GŁODOWA. Bracia Ernest i Aladér Fogorossowie chcą pohulać nieco na wolności zdezerutowali z szeregów armji rumuńskiej i zbiegli do Polski. Nie umiejąc jednak porozumieć się z ludnością, nie mogli znaleźć zajęcia i poczęli przymierać z głodu. Wczoraj zgłosili się przeto w komisariacie policyjnym, prosili o odstąpienie do ożyczyny.

ARESZTOWANIE ZA KRADZIEŻE. Katarzyna Oweśna, J. Iwanciów, została wczoraj wypuszczoną z aresztu. Wprost z policji udała się ona do realności przy ul. Stryjskiej pod L. 8 i tu skradła pościel, ubranie, bieliznę, i pierzynę na szkodę zarobnika Harasyma Iwanciowa, łącznej wartości 300 zł. Przytrzymał ją jednak w drodze, łup odebrano i oddano w ręce posterunkowego.

Adolf Silberstein skradł na pocztę 70 zł na szkodę S. Goldbluma. Przytrzymał go i odprowadzono do aresztu.

—:—:—

Przeciw grzebaniu zwłok.

Odkrywcy bakcyla raka oczekują obecnie rezultatów badań, podjętych dla stwierdzenia prawdziwości ich odkryć. W „Brytyjskim Dzienniku lekarzy“ domaga się pewien angielski lekarz obowiązkowego palenia ciał osób, zmarłych na raka, uzasadniając swe żądanie następująco: Ponieważ bakcyle raka są tak mikroskopijne, że przenikają przez wszystkie filtry, żadne pokłady gleby nie są w stanie przeszkodzić przenikaniu ich do wody, znajdujących się w ziemi, a temsamem przedostaniu się do organizmu ludzkiego. Jedyną ochroną jest zatem palenie zwłok, zakażonych tymi bakcylami.

Najnowsza wiedza naukowa podaje więc jeszcze jeden argument za krematorjami a przeciw grzebaniu zwłok, który to zakorzeniony od wieków zwyczaj niejednokrotnie ścigał na ludność katastrofy najstraszliwszych epidemii.

—:—:—

Od komisji do komisji.

Watkowanie ustawy rolnej.

WARSZAWA, 3-go września (Tel. wł.). Senacka podkomisja zakończyła dziś obrady nad ustawą o reformie rolnej. Przegłosowano pozostałe artykuły, odrzucając wszystkie zasadnicze poprawki, przy uwzględnieniu poprawek redakcyjnych.

W dniu 7. b. m. ustawa rolna zostanie przedłożona połączonym komisjom senackim.

Konferencja polsko-litewska w Kopenhadze.

KOPENHAGA, 3 9. (PAT.) Wczoraj zakończyła komisja przewozowa swe prace. — Delegacja polska przedłożyła projekt w sprawie warunków przewozu i sprawu na Niemnie, aby dać możność rzeczoznawcom litewskim zbadania przedstawionego projektu. — Dziś odbędzie się pierwsze posiedzenie komisji komunikacyjnej. Projekt polski dotyczy komunikacji pocztowej i telegraficznej, telefonicznej i kolejowej. — Przedstawiciele litewscy poczynili co do tego osatt-niego punktu zastrzeżenia.

KOPENHAGA, 3 9. (PAT.) Wczoraj wieczorem wydała delegacja polska obiad na cześć delegacji litewskiej.

Manewry niem nad granicą polską

WARSZAWA, 3 9. (AW.) Dziś rozpoczynają się w Prusach Wschodnich pod Kwidzynem i Niem. Hławą przygotowane od dłuższego czasu wielkie manewry niemieckie. W manewrach tych weźmie udział dowódca Reichwehry gen. v. Soodkt.

Kongres spirytystów w Paryżu

PARYŻ 3 9. W dniach od 6—13 września odbędzie się tu międzynarodowy Kongres Spirytystów, w których zgłosiło udział ponad 1000 delegatów z rozmaitych krajów. Wśród nich znajduje się również słynny powieściopisarz angielski Conon Doyle, który wygłosi odczyt o rozwoju spirytyzmu i ukaże szereg obrazów świetlnych, przedstawiających zdjęcia z dziedzińa światła nadprzyrodzonego.

Ołbrzymi pożar zbiornika nafty

PARYŻ, 3 9. Pisma nowojoskie donoszą, że w pobliżu doków koło Nowego Jorku zapalił się ołbrzymi zbiornik nafty. Straż pożarna w liczbie kilkuset osób pracuje nad ugaszeniem pożaru. 190 strażaków napół uduszonych dymem odwieziono do szpitala.

Złoto niemieckie w Anglii.

LONDYN, 3 9. (PAT.) Aeroplan niemiecki wylądował w Croydon przywożąc złota na sumę 9 milj. 600 tys. funtów szterl. oraz bony niemieckie, które zostały złożone w Banku Angielskim.

Sprawy partyjne.

* **ZGROM. SPRAWOZDAWCZE** tow. posła Moraczewskiego, odbędą się dnia 4-go

dnia 4-go września w Synowódzku;
dnia 5-go września we Lwowie;
dnia 6-go września w Stryju;
dnia 8-go września w Borysławiu;
dnia 9-go września w Drohobyczu.

* **POSIEDZENIE SEKCJI KOBIET PPS** odbędzie się dnia 4 bm. w piątek o godz. 7-ej wieczór w lokalu przy ul. Sykstuskiej 21 II p. Na porządku dziennym sprawy organizacyjne. Szpytowa.

NADESŁANE.

(Za tę rubrykę Redakcja nie odpowiada)

Koło Zabawowe Stow. Kaflarzy

zawiadamia uczestników zabaw tanecznych, że po zupełnem odnowieniu lokalu rozpoczną się z dniem 6-go września br. w lokalu własnym przy ulicy Zielonej Nr. 7

Zabawy taneczne

Początek o godzinie 7-mej wieczór. 821

Pieć zamachów samobójczych.

14-letni uczeń samobójca.

Właściciel restauracji, przy drodze Krzywczycykiej tuż zła Łyczakowską rogatką, Izaak Hochberg, posyłał swego 14-letniego syna do gimnazjum we Lwowie. Chłopiec uczęszczający do IV kl. otrzymał z końcem roku szkolnego poprawkę, której jednak nie zdał.

Dotknęło to nader boleśnie ambitnego chłopca i popchnęło go do szalonego kroku. Wczoraj o świcie, po nieprzespanej nocy, uczeń usiadł na krześle, rozpiął koszulę i przyłożywszy lufę rewolweru w okolice serca oddał strzał śmiertelny.

Rozpacz rodziców nie miała granic na widok leżącego w kałuży krwi syna z rozszarpaną piersią. Zwłoki młodocianego desperata przewieziono do kostnicy kmentarnej.

Samobójstwo młodocianego chłopca wywołało przynębiające wrażenie w okolicy i żywo było komentowane na tem przedmieściu.

Woli śmierć, niż życie z żoną.

Michał T., majster stolarski, zam. przy ul. Nowy Świat pod l. 6, doniósł policji, że wczoraj wieczorem dwóch nieznanych mu mężczyzn przyprowadziło do mieszkania donoszącego syna jego Feliksa oświadczając, aby strzec przyprowadzonego, gdyż tenże usiłował utopić się w stawie na „Francówce“.

Policja przeprowadzając śledztwo w tej sprawie ustaliła, że powodem desperackich zamiarów młodziego T. było złe płożenie jego z żoną.

Umysłowo chora skoczyła z III. p.

Wczoraj popołudniu przechodnie ulicą Boimów przeżyli wstrząsające chwile. Niespodzianie spostrzeżono spadającą z okna III-go piętra realności pod l. 8, jakąś kobietę, która

upadłszy straciła przytomność. Wkrótce zbiegła na ulicę lokatorka tej kamienicy p. Fischmanowa i z przeraźliwym krzykiem i lamentem starała się przywrócić do przytomności leżącą, swą 20-letnią córkę Manię. Wkrótce zjawił się na miejscu lekarz Pogotowia rat. dr. Bełtowski. Okazało się, że F. doznała złamania nóg i ręki oraz ciężkich obrażeń na głowie. W stanie gnoźnym odwieziono ją do szpitala.

Desperatka od dłuższego czasu cierpiała na rozstrój nerwowy i parokrotnie popełniała zamachy samobójcze. Wczoraj skorzystała z chwilowej nieobecności matki w pokoju otworzyła okno i skoczyła na ulicę.

Kwas solny i jodyna lekarstwem na kłopoty sercowe.

Wczoraj wieczorem spostrzeżono wijącą się w bolach młodą kobietę u wylotu ul. Cytańskiej a Ossolińskich. Okazało się, iż była to 20-letnia urzędniczka bankowa Marja Z., która usiłowała struć się kwasem solnym zmieszonym z jodyną.

Lekarz Pogotowia rat. dr. Bełtowski udzielił jej pomocy, poczem odwieziono ją do szpitala.

Umrę lub bądź moja.

23-letni Ludwik H., zam. na Sygniówce, zjawił się wczoraj o godzinie 11. w nocy w zakładzie Kulparkowskim i tu zażądał „ostatniego słowa“ od pielęgniarzki Anny Krukówny.

Otrzymałszy odmowną odpowiedź H. tragicznym ruchem wyjął z kieszeni flaszeczkę z jakąś trucizną i wypił jej zawartość. Lekarz zakładowy dr. Iwanowski zaaplikował desperatowi antidotum, następnie odwieziono go zawieszoną karetką Pogotowia rat. do szpitala.

Dwa wypadki ciężkiego poplęczenia płonącym spiryfusem.

Leja Rothenberg, mundantka, zam. przy ul. Wolność l. 10, zapalała wczoraj wieczorem maszynkę spirytusową. Wskutek nieostrożnego obchodzenia się z maszynką płonący spirytus oblał ubranie wspomnianej, która momentalnie stała się żywą pochodnią. Na krzyk nieszczęsnej nadbiegli sąsiedzi i ugasili płomienie. Doznała ona jednak ciężkiego poplęczenia całego ciała.

Lekarz Pogotowia rat. udzielił jej pomocy, poczem odwieziono ją do szpitala.

Drugi wypadek zdarzył się w rzeczywistości przy ul. Czarnieckiego pod l. 3. Zamieszkały tu słuchacz medycyny Fryderyk Lorbeer, nalewając spirytus do maszynki spowodował przez nieostrożność eksplozję flaszki trzymanej w ręku. Odłamki szkła ciężko pokaleczyły go w rękę, płomienie zaś popiekły równocześnie w rękę i twarz. Lekarz dr. Gimpel udzielił mu pierwszej pomocy, poczem Pogotowie rat. odwiezło go do szpitala.

Ofiara bezmyślności administracyjnej.

Strażnik celny Józef Krzysztoń, stał się jeszcze jedną ofiarą bezmyślności i złej woli naszych czynników administracyjnych.

J. Krzysztoń był legionistą i na wojnie nabawił się ciężkiej choroby płuc, która pozbawiła go zdolności do pełnienia niezszej służby. To też gdy otrzymał rozkaz udania się na pogranicze, zgłosił się do lekarza wojewódzkiego, który orzekł, że K. jest poważnie zagrożony i pełnić służby nie może. Wobec tego, że decyzja lekarza wojew. nie wystarczała do uzyskania zwolnienia, Krzysztoń prosił o zbadanie przez lekarza powiatowego. Prośba ta została jednak odrzucona i dopiero w ostatniej chwili naczelnik II. wyd. p. Gruca zgo-

dził się na uprawnione żądanie chorego. Lekarz powiatowy uznał, że K. jest niezdolny do ciężkiej służby, na pograniczu.

W odpowiedzi na to orzeczenie, p. Gruca, zwolnił w drodze dyscyplinarnej Krzysztoń, a pobyty jego wysłał do Uścieryk, nadmieniając, że jeżeli chce je podjąć to może tam pojechać.

W rezultacie Krzysztoń pozostał z rodziną na bruku, bez pieniędzy i zajęcia.

Czy kompetentne czynniki nie zechciałyby zająć się stosunkami panującymi w straży celnej? Dzieją się tam podobno rzeczy, urągające wszelkiej praworządności.

Niesłychany napad na lokatora.

Do jakiego stopnia rozzwierzęcenia i brutalności posuwają się kamienicznicy lwowscy, niech świadczy następujący fakt:

W domu przy ulicy Zygmuntowskiej l. 17 należącym do Żydowskiego Tow. Szkoły Średniej, jest zarządcą nauczyciel tego zakładu, niejaki Berber.

Ow to jegomościę napadł na mieszkanie lokatora, p. Bergsteina, 60-cio letniego starszaka i w sposób nawet dotychczas we Lwowie nie praktykowany, zajął jeden pokój, co do którego toczy się dotychczas proces sądowy, a termin rozprawy został wyznaczony na dzień 9. września. Chcąc uprzedzić wyrok sądowy,

wpadł pan Berber wraz z najętymi pacholąkami i trzema tercjanami do mieszkania p. Bergsteina, po wybiciu szyb i wyrwaniu ram okiennych. Protestującego przeciw temu gwałtowi lokatora, pobito w bestjański sposób, a ociekającego krwią dopadł nadomiar p. Berber uzbrojony w szablę (!) i rozciął mu głowę, tak że musiała interwenjować Stacja Ratunkowa. Sprzęty nieszczęsnego lokatora zostały w wandalcki sposób rozbite i wyrzucone przez okno na ganek.

Wezwana policja położyła dopiero kres krewkiemu temperamentowi wojującego „pedagoga“, odbierając mu szablę i spisawszy odpowiedni protokół.

Zajście to miało miejsce w dniu wpisów i egzaminów wstępnych, tak, że setki młodzieży zgromadzonej na podwórzu miało budzący widok „pedagogicznej“ działalności nowoczesnego wychowawcy.

Cóż na to Władze szkolne i Prokuratura?

Z Rady Miejskiej.

Uchwalenie 15 proc. dodatku dla pracowników gminnych.

Pierwsze posiedzenie rady po wakacjach odbyło się pod przewodnictwem prez. Neumana, na którym obok wielu drobniejszych spraw uchwalono przyznać pracownikom gminnym wszystkich zakładów miejskich, dodatek komunalny z ważnością od 1. lipca b. r. Nadto na wniosek tow. dr. Bubera, uchwalono przyznać także ten dodatek emerytom, wdowom i sierotom po pracownikach.

Zaznaczyć należy, że akcja o uzyskanie tego dodatku została przeprowadzona przez związek pracowników gminnych.

Biuro bezpłatnej porady prawnej

dla prenumeratorów „Dziennika Ludowego“ i członków P. P. S. zostało utworzone w lokalu przy ul. Sykstuskiej l. 21, II. p. godziny urzędowania od 3—4 w środy i piątki. Dla prenumeratorów i towarzyszy partyjnych z prowincji udzielać się będzie porad listownie, należy tylko załączyć markę na odpowiedź.

Nietykany poseł nie chce płacić długów.

Posel Targowski, właściciel folwarku w Zawadowie koło Stryja, zjawił się dnia 17 marca br. w sklepie bławatnym Hani Lunenfeld w Stryju i przedstawivszy się jako poseł, właściciel majątku etc., zapytał, czy mu skredytują ubranie, które on zapłaci we czwartek, dnia 19 marca br. Rozumie się, że ubranie mu skredytowano, ale p. poseł dotychczas ani grosza nie zapłacił. Po wielokrotnych upominaniach doszło do skargi a wreszcie do egzekucji dnia 25 sierpnia. Ale p. poseł Targowski przyjął na progu swego folwarku egzekutora sądowego i męża właścicielki sklepu krzykiem i awanturą, oświadczając, że nie sobie z zezwolenia sądowego nie robi i że on czynnie nie pozwoli, żeby weszli na jego podwórze. Gdy egzekutor powołując się na prawo i swój obowiązek zamierzał przeciw egzekucję przeprowadzić, p. Targowski oświadczył, że on jako poseł, ręczy, że jutro straci chleb, o co on się postara. Do poszkodowanego zaś zwrócił się z okrzykiem: „Kudaj, parcho, wynos się natychmiast, bo zawołam służbę, oberwiesz po łbie i występować“. Akta sądowe rzucił na ziemię i zaczawszy trząść egzekutorem, wykrzykiwał: „Wynoscie się“ i oświadczył, że zapłaci kiedy zechce i że dom jego, jako posta, jest nietykany.

I tak zakończyła się wyprawa organu władzy sądowej znieważeniem urzędu przez reprezentanta najwyższego ciała ustawodawczego w państwie, posła sejmowego, człowieka o akademickim wykształceniu, „stróża praworządności“. Skandal.

Wycieczka włoska na Targach wschodnich.

WARSZAWA, 3 9. (AW.) Bawi tu od wczoraj wycieczka włoska. W sobotę udaje się ona do Lwowa na otwarcie Targów Wschodnich.

SUKNA

NAJMODNIEJSZE MATERIAŁY
KRAJOWE I ANGIELSKIE
NA UBRANIA MĘSKIE
I KOSTJUMY DAMSKIE
W WIELKIM WYBORZE

FABRYCZNY SKŁAD SUKNA
LUDWIK RALSKI
Lwów, Rutowskiego 7.
(naprzeciw Katedry) 825-7
1912 ROK ZAŁOŻENIA 1912

Kolejarze żądają zapomogi drożyznianej.

Dnia 26. z. m. odbyła się między przedstawicielami prezydium ZZK., a p. ministrem Ty-szką, dłuższa konferencja, na której omawia-no wszystkie aktualne obecnie sprawy pra-cownicze.

Ze strony prez. ZZK. byli obecni: kol.: prez. Kuryłowicz, wicepr. Buczek i sekr. Wier-nikowski.

Miedzy innymi poruszyli przedstawiciele Z. Z. K. konieczność udzielenia niezwłocznie wszy-stkim pracownikom kol. (etatowym i nieetat-owym) nadzwyczajnej zapomogi drożyznianej w wysokości 1- miesięcznych poborów.

Przedłożywszy p. ministrowi obszernie u-motywowany w tej sprawie memoriał, delega-cja powołała się na to, że w innych działach administracji państw., jak n. p. w skarbowo-

ści, w polityce, i t. p. a także i w wojskowości zostały już udzielone zapomogi drożyzniane a tylko kolejarze odeszli z niczem. Ale i na ko-lejki udzielane są nadzwyczajne remuneracje tylko niestety, wyższym dygnitarzom, natp-miast szerokie rzesze pracowników pozbawio-ne są wszelkiej pomocy.

Minister w odpowiedzi zaznaczył, że u-znaje zupełną rację przytoczonych przez de-legację motywów, obecnie jednak stan Skarbu jest tego rodzaju, że postulat ZZK. nie może być narazie uwzględniony. Minister wskaze-rzecz całą dokładnie rozpatrzy, i zastanowi się nad środkami, jakie będą możliwe, by pracownikom kol. przyjść jeszcze w r. b. z odpo-wiednią pomocą.

Zobaczmy!

Wymiana towarów między Polską a Rosją.

W tych dniach została zawarta między przedstawicielem Lewiatana a sowieckim komi-sarjatem dla handlu zagranicznego („Narkom-wniesztorg“) umowa, w sprawie stworzenia wspólnej organizacji handlowej, któraby zaj-mowała się eksportem i importem towarów między Polską i S. S. S. R.

Ze strony polskiej podpisał umowę p. Łempicki, który szczegóły tej umowy przed-stawia następująco:

— Umowa nasza z punktu widzenia ro-syjskiego stanowi pewien wyłom w polityce monopolu handlu wewnętrznego. Wiadomo przecież, że na sprowadzenie towaru z Rosji trzeba mieć odpowiednie zezwolenie. Założo-na organizacja „Sowpoltorgu“ ma prawo wwo-zu do SSSR. wszystkich towarów, które są dozwolone w obrocie handlowym między SSSR. i innymi krajami. A więc możemy sprowadzać do SSSR. maszyny rolnicze, wyroby włókiennicze, cukier, nasioną, i t. d. Towary te jednak muszą pochodzić z Polski.

„Sowpoltorg“ jest to akcyjne towarzy-stwo, z kapitałem zakładowym 1 milion ru-

bli złotych. Trzy czwarte kapitału reprezen-tuje strona polska, jedną czwartą strona so-wiecka.

— Zarząd, którego siedziba znajduje się w Moskwie, składa się w połowie z przed-stawicieli naszych i rosyjskich. W razie sporu każda strona deleguje arbitra. Arbitrzy wybie-rają superarbitra.

W celu zebrania kapitału zakładowego za-łożyliśmy „Polros“. Organizacja ta składa się z przedstawicieli różnych gałęzi przemysłu. Pierwszą ratę musimy wpłacić w miesiąc po zatwierdzeniu „Sowpoltorgu“ przez radę komi-sarzy ludowych („Sownarkom“). Pierwsza rata wynosi 250 tysięcy rubli złotych, czyli 130 ty-sięcy dolarów. Wszystkie raty trzeba będzie za-płacić w ciągu dziesięciu miesięcy. Ale dzia-łalność należy rozpocząć już w październiku, z początkiem sowieckiego handlowego roku kalendarzowego.

Nakoniec wyraził p. Łempicki przekonanie, że zacznie się teraz wymiana towarów na wię-kszą skalę, co wypłynie na pożywienie naszego przemysłu.

Przeciętna wysokość zarobków w głównych miastach światowych.

W Ameryce robotnik zje do syta, w Polsce głodem się morzy.

„The National Industrial Conference“ opaco-wała w lipcu b. r. statystykę o wysokości prze-ciętnych zarobków w największych miastach świa-towych. Daty zostały opracowane i wypośredkowane według wartości pieniężnej każdego kraju osobno i sprowadzone do jednego mianownika. Za podsta-wę wzięto najwyższy przeciętny zarobek z Filadelfji, określając go liczbą 100. Według tej liczby została określona wysokość przeciętnego zarobku w innych miastach, która jest bardzo różna, zaś w cyfrach jest następująca:

Filadelfja	100	Oslo	38	Berlin	28
Sidney	70	Amsterdam	37	Łódź	27
Ottawa	69	Sztokholm	36	Rzym	25
Londyn	45	Paryż	33	Wiedeń	23
Kanada	41	Praga	30		

Cyfry powyższe wykazują, jaka ogromna jest różnica w środkach dla utrzymania egzystencji ro-botnika pomiędzy poszczególnymi państwami. Naj-dogodniejszą egzystencję daje robotnikom Ameryka. Tam robotnik na utrzymanie swojej rodziny może wydać trzy razy tyle co u nas w Polsce. Lecz i w innych krajach robotnicy żyją o wiele dostat-niej. W Anglii zarabia robotnik prawie raz tyle co u nas. We Francji o 20%, a w Czechach i Niemczech o 10%. Tylko Austria i Włochy dają robotnikom gorszą egzystencję od Polski.

To najlepsze wynagradzanie robotników w Ame-

ryce umożliwia, według orzeczenia fachowców, ta-niość surowca, najlepiej wydoskonalona technika pracy a w niemalej mierze także i wyrozumiałość przemysłowców, którzy wiedzą, że jeżeli robotnik do syta nie zje, to i pracować dobrze nie może.

U nas niestety inaczej. Nasi przemysłowcy powtarzają ciągle w kółko, że tylko głodem można robotnika zmusić do lepszej wydajności i to też w praktyce stosują. Wyglądają systematycznie wszystkich robotników. Co nie da się zrobić niskie-mi zarobkami, dorabia się pozbawianiem pracy, wyrzucaniem na bruk. Naszych rodzimych przemy-słowców to nie a nie nie obchodzi, chociaż widzą, jak te szerokie rzesze pracowników powoli usychają; jedni dla braku pracy a inni z powodu niedostatecznych zarobków.

Nie długo, a doczekamy się, jak cały świat robotniczy będzie mówił, że Polska, to kraj naj-większej nędzy.

Podatki miliardów.

LONDYN, 2. września. (Pat). Rockefeller junior zapłacił najwyższą dotąd notowaną su-mę podatku dochodowego za rok 1924 w wyso-kości 6 milionów 288.000 dolarów. Ford za-płacił 2 miliony 606.000 dolarów. Whitney 2 miliony 677.000 dolarów, natomiast Coolidge 14.000 dolarów.

Konferencja wyznań chrześcijańskich w Sztokholmie.

Staraniem i pod przewodnictwem arcybiskupa U-psali Dr. Söderbloma została w drugiej połowie sier-pnia zwołana do Sztokholmu (Szwecja) konferencja wszystkich wyznań chrześcijańskich (z wyjątkiem — rzymsko-kat.).

Konferencja ta w myśl zasady, że „dogmat roz-dziela, życie jednoczy“ wyznania, ograniczyła swe o-brady jedynie do zagadnień polityczno-społecznych — doby obecnej, wykluczając z nich pierwiastek do-gmatyczny.

Nie będziemy roztrząsać wszystkich uchwał i re-zolucji tej konferencji zastanowimy się jedynie nad zagadnieniami socjalno-ekonomicznymi, które poru-szono.

Na pytanie, jaki ma być stosunek kościoła do kwestji gospodarczo-ekonomicznych może być trojaka odpowiedź. 1) że kościół patrząc na ewolucję socjal-no-gospodarczą z punktu teologicznego nie powinien brać w niej udziału. Jasnym jest, że takie odseparo-wanie kościoła od życia, przy obecnym obojętnym stanowisku większości ludności (zachodu) pociągnie za sobą stopniowe obumieranie kościoła, który stanie się w najlepszym razie sekta.

2) że kościół powinien stanąć albo na kapitali-stycznej platformie myślenia w stosunku do tych za-gadnień. Rozwiązanie jednak było by błędem, gdyż religja jest prywatną rzeczą człowieka i nie powinna narzucać mu tego lub innego sposobu myślenia.

3-cią odpowiedzią byłoby, że ponieważ socjalizm jest ucieleśnieniem chrześcijańskiej nauki powinien ko-sciół dążyć do przeprowadzenia jego zasad i pro-gramu, straciłby on jednak wtedy swe „dominujące“ stanowisko a stałby się jedynie czynnikiem pracującym dla dobra człowieka. Nie potrzeba dodawać, że taki stosunek do spraw gospodarczych ludzkości może być uważany za słuszny jedynie przez tych, którzy uznają słuszości tej tezy.

Ciekawiej jest, jak ustosunkował się kongres do tych trzech odpowiedzi.

W całodziennych nad niemi debatach najczęściej poruszono pierwsze zagadnienie, trzecie rzadziej, dru-giego zaś prawie pod uwagę nie brano. Zaznaczyła się obawa, że kościół i tak zanadto zajmuje się rozwiązy-waniem zagadnień ekonomicznych i może przez to stracić z oczu swój cel „pracy nad duszą człowieka“.

Większość przedłożonych rezolucji ma typowo „religijny“ charakter, zyskałyby one dopiero wartość wtedy, gdyby te piękne myśli dało się przeszczerpić z papieru w życie co nie da się zrobić za pomocą pospolitej frazeologii, którą operowała większość mów-ców.

Stąd też, tego, narzuca się myśl, że taka konfe-rencja miałaaby rację bytu przed co najmniej kilku-dziesięciu laty lecz rozważanie obecnie, że braterstwo i miłość bliźniego powinny być wprowadzone w ży-cie wywołują uśmiech teraz, gdy klasa robotnicza prze-prowadzenie tych „przykazań“ sama w swe ręce ujęła.

Mielenie ciągle tych samych haseł i upewnienia, że urzeczywistnienie ich jest koniecznem okazuje je-dynie niemoc i brak sił żywotnych kościoła.

Espe.

Za wiele węgla, czy za wielką nędzą?

Trudności zbytu na światowym rynku węglowym odbiły się ujemnie na eksporcie, w szczególności kraj-ów europejskich. Jednym z najcharakterystyczniej-szych symptomatów tych trudności jest wzrost zapasów węglowych na zwalach w poszczególnych krajach Eu-ropy. W Niemczech w zagłębiu Ruhry zwalę węglowe w końcu lipca przekroczyły 10 milionów tonn. Stan zapasów węglowych w Belgji wynosił na dzień 1. czerwca w okrągłej cyfrze 2 miliony tonn. Podobny nadmiar zapasów istnieje w Rosji, mimo wzrastającej ilości wywożonego węgla, w marcu ilość węgla na zwalach w Zagł. Donieckiem wynosiła 205 milionów tonn. W końcu lipca zapasy w Czechosłowacji przed-stawiały się w ilości 0.4 milj. tonn.

- Co się tyczy Polski, to nadmiar zapasów węgla stale się zmniejsza dzięki wywozowi do Włoch i Wę-gier.

Naogół można stwierdzić, że zapasy węgla zwie-kszają się nie tylko z powodu koniunktury politycznych. Główną przyczyną zwiększania się tych zapasów na-leży się dopatrywać w zmniejszonej konsumpcji węgla spowodowanej nędzą mas.

TEATR NOWOSCI, gra w dalszym ciągu, prze-
wyborną, najweselszą w świecie, komedię Lengyela
„Noc Antonii“ z p. Leonją Barwińską w roli głównej,
szampańskiej damy. Znakomita ta artystka stwarza
tu jedną ze swych najświetniejszych kreacji. Kapital-
nym jej partnerem jest p. Kwiatkowski, jeden z naj-
wybitniejszych artystów obecnego zespołu dramatycz-
nego, w roli kapitana angielskiego. Komedia ta ze
względu na swoje niepowszednie wartości, świetne wy-
konanie wszystkich ról, oraz wybitnie pomysłowa re-
żyserja winna ścigać całe rzesze zwolenników zdro-
wego śmiechu.

Komunikaty

× Z ŻYCIA ZW. LEGJONISTÓW POL. OKR. LWOWSKIEGO. W sobotę dnia 5 września br. o godz. 19 (7), wieczór w lokalu przy ul. Piekarskiej 53, odbędzie się zebranie informacyjne członków Zw. Legion. Na porządku dziennym obrad sprawozdanie ze Zjazdu dorocznego delegatów w Warszawie i omówienie programu pracy na jesień i zimę br. Najliczniejsza obecność członków Związku Legj. konieczna.

W niedzielę dn. 6 września br. o godz. 8-mej rano w lokalu własnym przy ul. Piekarskiej 53, zbior-

ka legionistów dla wzięcia udziału ze sztandarem w uroczystościach poświęcenia sztandaru Zw. Inwalidów Wojennych we Lwowie.

Natomiast w niedzielę 6 bm. o godz. 7-mej wiecz. zebranie towarzyskie legionistów. Wstęp wolny. Goście i sympatycy mile widziani.

We wtorek dnia 1 września br. odbyło się w Przemyśle doroczne Walne Zgromadzenie Legionistów, na którym dokonano wyboru nowego Zarządu z ob. inż. Kiełtykiem na czele oraz po wysłuchaniu sprawozdania ze Zjazdu delegatów w Warszawie, jedno-

myślnie przyjęto rezolucję uchwaloną na Zjeździe w Warszawie dnia 9 sierpnia br. Zebranie wysłało hołdowniczą depeszę do komendanta Józefa Piłsudskiego i zakończono trzykrotnym okrzykiem na Jego cześć oraz pieśnią: „My pierwsza Brygada”.

× DYREKCJA MIEJSKIEGO MUZEUM PRZEMYSŁU ARTYSTYCZNEGO zawiadamia, że czytelnia otwarta po czasowej przerwie od 7 bm. od godz. 10—1-szej i od 5—8-mej

Zbiory Muzeum podczas trwania Targów Wschodnich otwarte od 9 do 5-ej.

Na wierz. milm. 1 szpaltowy zwykły za tekstem 27. — 12. Nadstawe ZL. — 36, w tekście ZL. — 60.

OGŁOSZENIA

Na 1-ej str. ZL. — 70 Drobne ogł. za słowo ZL. — 10 Komunikaty ZL. — 48, zamiejscowe o 25%, drożej.

Makę pszenną sprzedają sklepy miejskie wbrew mylnym informacjom w cenie od 48 do 60 gr. za kg zależnie od gatunku. 5—1

Panie i Panowie! Kapelusze stare każdego rodzaju przerabia na najnowsze fasony. Pierwsza krajowa fabryka kapeluszy Rudolfa Neuwelta, Balonowa 3. Składnice: pl. Marjacki 8, Kazimierzowska 25, Krakowska 25, Gródecka 72. 831—

Słuchacz III roku wydziału matematyczno-przyrod., zdolny korepetytor poszukuje lekcji. Wiadomość w Administracji pod Rutynowany. 6—1

ZEGARKI SZWAJCARSKIE dokładnie wyregulowane,
OBRĄCZKI ŚLUBNE
oraz **BUDZIKI Z GWARANCJĄ**
826 w wielkim wyborze — poleca najtaniej
B. GRÜNBERG, Lwów, Sykstuska 4.

„GRAFIKA” MAREK SEIDE

Lwów, ulica KRZYWA I. 11
posiada zawsze na składzie:

PAPIERY wszelkiego rodzaju i formatu
PRZYBORY DUKARSKIE: Rygaty, szufle, wierszowniki itp.

MASZYNY DUKARSKIE

Masa walcowa, Farby drukarskie dr. Rattner S. A.
Zastępstwo na Polskę odlewni członek i linji mosiężnych
POPPELBAUMA we WIEDNIU. 125

Pamiętniki

Ign. Daszyńskiego
poleca

**KSIĘGARNIA
LUDOWA**
Lwów, Szajnochy 2

Inserujcie
w **DZIENNIKU
LUDOWYM**

Nadzwyczajne
Walne Zgromadzenie

Członków Spółdzielni Prac. Gastronomiczno-Hotelowych

Spółdzielnia zarejestrowana z ograniczoną odpowiedzialnością

odbędzie się we środę dnia 16-go września
1925 o godzinie 1-szej w nocy w Sali
Restauracji Ogrodu Kościuszki.

PORZĄDEK DZIENNY:

1. Odczytanie protokołu z ostatniego Walnego Zgromadzenia
2. Sprawozdanie Zarządu z prowadzenia restauracji w bieżącym sezonie.
3. Uzupełniające wybory 2 członków Rady Nadzorczej.
4. Wnioski i interpelacje.

W razie niezebrania się potrzebnego kompletu o godz. 1-szej, odbędzie się Nadzw. Walne Zgromadzenie tego samego dnia, w tym samym miejscu i porządkiem dziennym o godzinie 2-giej w nocy, które podejmie uchwały bez względu na ilość obecnych.

Lwów, dnia 3 września 1925.

823—1

Za Radę Nadzorczą
Angstreich Herman

Za Zarząd;
Hell Franciszek

JÓZEF PIŁSUDSKI

MOJE PIERWSZE BOJE

WSPOMNIENIA SPISANE W TWIERDZY
MAGDEBURSKIEJ.

CENA 6 zł. 50 gr.

poleca

„**KSIĘGARNIA LUDOWA**”
LWÓW, UL. SZAJNOCHY I. 2.

KAROL KAUTSKY:

ETYKA

w świetle materialistycznego
pojmowania dziejów.

Cena 80 groszy

poleca

Księgarnia Ludowa
we Lwowie, ul. Szajnochy I. 2.

NA RATY!

KSIĄŻKI SZKOLNE

SPRZEDAJE

KSIĘGARNIA LUDOWA

LWÓW, UL. SZAJNOCHY I. 2.

Wszystkim Członkom Związków Zawodowych za potwierdzeniem Organizacji.
Jedna trzecia część gotówki przy zakupie, reszta w dwu ratach miesięcznych.

Bezpłatne ogłoszenia dla poszukujących pracy.

Bezrobotnym — nie mającym biur pośrednictwa pracy przy organizacjach — zamieszczamy jednorazowo bezpłatne ogłoszenie objętości do 10-ciu słów

BYŁY NAUCZYCIEL ludowy, powstaniec górnośląski, zdający maturę w październiku, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Zgłoszenia do Administracji pod »Nauczyciel«.

PANIENKA z ukończoną szkołą przemysłową poszukuje pracy w zakresie modniarstwa lub krawiectwa. Łaska we zgłoszenia w Administracji pod »Stefa«.

ABSOLWENT jednorocznego kursu handlowego, umiejący pisać na maszynie poszukuje jakiegokolwiek posady. Wiadomość: w administracji »Pod Piłny«.